

Bestuur Zuid-Holland

Het bestuur van het district Zuid-Holland heeft er voor gekozen om in 2018 te werken met een jaarplan, welke aansluit op de Industrievisie en het beleidsplan 2015-2020 'Visie op de Toekomst' van Metaalunie. De landelijke Industrievisie van Metaalunie is als het ware vertaald in regionale visie.

Het jaarplan bestaat uit

- Industrievisie Zuid-Holland
- Lijst van geplande activiteiten, 2018
- Lijst van gemeenten

Industrievisie Zuid-Holland

Zuid-Holland is gebaat bij een goed economisch klimaat. Mkb-metaal bedrijven zijn cruciaal voor een innovatief en krachtig economisch klimaat in Zuid-Holland.

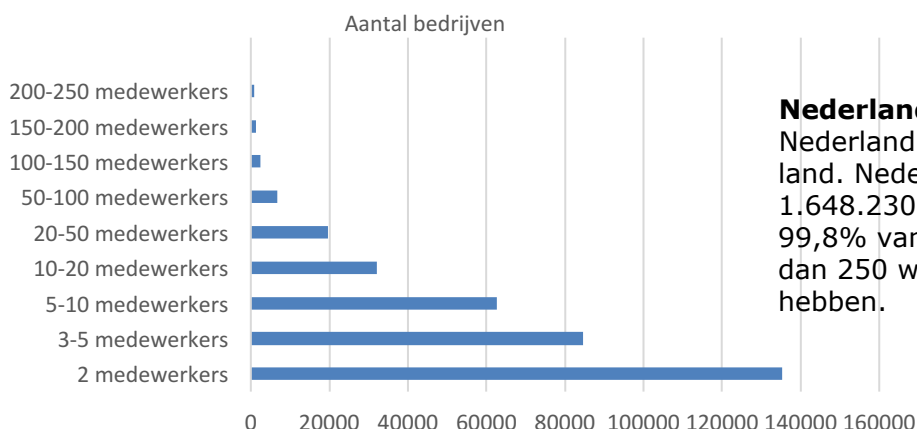
Metaalunie spoort de regionale overheden in Zuid-Holland aan die maatregelen te nemen om de kenmerken en kracht van mkb bedrijven in de keten waarin zij functioneren, te ondersteunen en versterken. Maatregelen op gebied van:

- Think small first: nadruk op mkb
- innovatie: product- en procesinnovatie
- Internationaal ondernemen
- Voldoende en goed opgeleide technische medewerkers
- Goed functionerende arbeidsmarkt
- Goed regionaal ondernemersklimaat

Hieronder volgt een uiteenzetting van de maatregelen.

Think Small First

Nederland is een mkb-land. Het zijn juist de mkb bedrijven in de regio, die essentieel zijn voor de regionale economisch motor. In de beleidsstukken en programma's van overheden wordt te vaak voorbijgegaan aan de kracht van het regionale mkb. Het is belangrijk dat in Zuid-Holland bestuurders en beleidsmakers er van doordrongen zijn dat mkb bedrijven essentieel zijn voor de regionale economie.

Nederland mkb land

Nederland is per definitie een mkb land. Nederland telt eind 2017 1.648.230 bedrijven, waarvan 99,8% van deze bedrijven minder dan 250 werknemers in dienst hebben. CBS, 2017

Industrievisie Zuid-Holland

(vervolg)

Economische visies van regionale overheden

In economische visies van regionale overheden moet het belang voor mkb bedrijven voorop staan. Het zijn deze bedrijven die zorgen voor werkgelegenheid op korte afstand, directe betrokkenheid bij de omgeving (bv sponsoring van lokale verenigingen) en versterking van het economische klimaat in de regio. Een goed vestigingsklimaat voor mkb bedrijven moet bij gemeenten en provincie dan ook voorop staan.

Bij de gemeenten staat vaak de vestiging van nieuwe bedrijven voorop. In feite moet het behoud van bestaande bedrijven voorop staan. Is het vestigingsbeleid voor bestaande ondernemers goed, dan is het ook voor nieuwe bedrijven interessant zich hier te vestigen.

Lokale regeldruk

Het principe van 'Think small first' moet ook voorop staan als het gaat om provinciale en gemeentelijke regelgeving. Ga, voordat een regel wordt ingevoerd, eerst na of een kleiner bedrijf de regels kan uitvoeren en naleven. Kan een kleiner bedrijf de regels uitvoeren en naleven, dan kan een groter bedrijf dat ook.

Neem daarbij de financiële gevolgen van de regelgeving voor mkb bedrijven in ogenschouw. Voorkom dat gaten in de begroting worden gedekt door hogere bijdragen van mkb bedrijven.

Bedrijventerreinen

Het mkb-metaal is cruciaal voor een innovatief en krachtig economisch klimaat. Deze bedrijven zijn actief in de hele keten van de maakindustrie in Zuid-Holland. De maakindustrie in Zuid-Holland telt bijna 10.000 bedrijven en heeft een groot aandeel in de werkgelegenheid. Ongeveer 25% van de maakbedrijven is aangesloten bij Koninklijke Metaalunie. Veel van deze bedrijven kunnen zich enkel vestigen op bedrijventerreinen.

Bedrijventerreinen hebben een grote waarde en zijn fundamenteel voor de Zuid-Hollandse economie. In Nederland is 30% van de bedrijven gevestigd op bedrijventerreinen. Inclusief indirecte effecten hangt 50% van de economie ermee samen. In het bedrijventerreinenbeleid van gemeenten en provincie moet dan ook expliciet rekening worden gehouden met de belangen van deze bedrijven.

Hou bij de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen rekening met de behoeften aan ruimte van lokale en regionale bedrijven. Zo ook ten aanzien van de grootte van de percelen en de grondprijs bij nieuwe uitgifte van terreinen.

Hoe hoger de grondprijs, hoe groter de percelen,
hoe minder snel een (lokaal) mkb bedrijf zich er kan vestigen.

Industrievisie Zuid-Holland

(vervolg)

Transformatie bedrijventerreinen

In Zuid-Holland is er een grote behoefte aan ruimte. De verbeterde huizenmarkt doet de vraag naar nieuwe woningen sterk toenemen. Desondanks roepen wij gemeenten op zeer zorgvuldig om te gaan met de transformatie van bedrijventerreinen. Bedrijven die vanwege transformatie verplaatst moeten worden, zijn vaak 'footloose'. Vaak bestaat er bij bedrijven geen noodzaak zich in dezelfde gemeente of regio te herhuisvesten. Het doorbreken van een keten van bedrijvigheid, kan grote gevolgen hebben voor de lokale en regionale werkgelegenheid. Hou bij de inzet van kanskaarten Slim Ruimtegebruik van de provincie daar dan ook rekening mee.

Ook de vermenging van functies kan voor bedrijven grote gevolgen hebben. De gevolgen voor bedrijven zijn vaak pas zichtbaar op lange termijn (bv bereikbaarheid, verkeersveiligheid, vernieuwing installaties, uitbreiding bedrijvigheid). Vooral de groeimogelijkheden van bedrijven kunnen op termijn worden beperkt. Ook hier geldt dat als onvoldoende aandacht wordt besteed aan de belangen van de gevestigde bedrijven, dit op lange termijn grote gevolgen kan hebben voor de werkgelegenheid. Zonder groei van bedrijven, geen groei van de economie.

Bereikbaarheid

Goede bereikbaarheid op nationaal, regionaal en lokaal niveau is van essentieel belang voor de Zuid-Hollandse economie. De provinciale focus op toekomstvastheid van het mobiliteitssysteem zoals in de corridor Rotterdam-Antwerpen, de bereikbaarheid van Rotterdam en den Haag en de goederencorridors is dan ook noodzakelijk. Het regionale netwerk moet hier goed op aansluiten. Voorkomen moet worden dat individuele gemeenten een verbetering van een regionaal wegennetwerk frustreren, enkel en alleen omdat zijzelf hiervan niet profiteren.

Foto's: werkbezoek parlementariër Bente Becker, Dag van de Ondernemer 2017

Innovatie

De kracht van de maakindustrie in Zuid-Holland is gelegen in de combinatie van bedenken en maken door mkb bedrijven. Zonder sterke mkb-maakbedrijven verdwijnt de innovatiekracht uit de Zuid-Hollandse economie.

Het gaat daarbij niet alleen om productinnovatie (nieuwe, slimme producten), maar ook om procesinnovatie (slimmer produceren). Dit vergt een hoge mate van kennis en kunde. Gedegen technisch onderwijs, gericht op technologische ontwikkelingen, is daarbij essentieel.

Industrievisie Zuid-Holland

(vervolg)

De kracht van onze mkb maakindustrie zit hem in 'bedenken' in combinatie met 'maken'. Om concurrent te blijven moeten bedrijven doorlopend slimmere producten maken en slimmer produceren. Hiervoor is innovatie nodig. Innoveren en produceren gaan hand in hand.

Bij het aanjagen van innovatie in de regio ligt vaak de nadruk op startups en grote bedrijven. Zonder deze bedrijven te benadelen, moet de focus tevens liggen op innovatie bij bestaande mkb bedrijven en op procesinnovatie. Veel bestaande innovatie projecten zijn hier onvoldoende op gericht, waardoor de grote innovatiekracht van mkb bedrijven onvoldoende wordt benut in Zuid-Holland. Dit geldt ook ten aanzien van investeringsfondsen en stimuleringsregelingen.

Mkb bedrijven hebben vooral behoefte aan kleine sessies waarbij kennis wordt gedeeld. Immers, veel mkb bedrijven hebben geen aparte R&D afdeling. Innovaties vloeien vaak voort uit vragen van de klant, dan uit een vooraf uitgeschreven onderzoeksplan. De bedrijven zijn vaak op zoek naar kennis, die direct toepasbaar is en waarmee op korte termijn geld kan worden verdiend. Fundamenteel onderzoek is, alhoewel op macroniveau essentieel, voor mkb bedrijven veelal weinig interessant. Het regionale industriebeleid moet om die reden (tevens) product- en procesinnovatie stimuleren met voor het mkb goed toepasbare en inzetbare instrumenten.

Begin november 2017 is het regionale programma SMITZH, als verbijzondering van het landelijke Smart Industry programma, gelanceerd. Insteek is 'Think Big, act Small'. Het is de bedoeling dat middels SMITZH de Zuid-Hollandse maakindustrie en zijn technologische toeleveranciers wordt versterkt door bedrijven te ondersteunen bij de toepassing van Smart Industry. Belangrijk is dat SMITZH gemakkelijk toegankelijk is voor mkb bedrijven.

Export

Export is van groot belang van de bedrijven in Zuid-Holland. De groei van de maakindustrie wordt immers vooral bepaald door een groei van de export.

Nederlandse mkb-metaal bedrijven worden internationaal geroemd door de sterke mate van keten van toeleveranciers, met hoogwaardige kennis, specialisatie en flexibiliteit. Vaak is onbekend dat mkb metaalbedrijven uit Zuid-Holland wereldwijd exporteren en behoren tot de topklasse.

Regionale projecten om export te stimuleren moeten dan ook (mede) gericht zijn op mkb bedrijven. Met instrumenten waarmee het groeipotentieel dichtbij huis kan worden benut, om zo haar positie wereldwijd te verstevigen.

Industrievisie Zuid-Holland

(vervolg)

Regionale arbeidsmarkt – Tekort technisch personeel

Concurrerend blijven in een dynamische (internationale) markt, maakt hoogwaardig, kennisintensief en onderscheidend vakmanschap met aandacht voor duurzame inzetbaarheid noodzakelijk.

In Zuid-Holland is, ondanks de aantrekkelijke arbeidsmarkt, sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan goedopgeleide technici. Vermoedelijk zal dit tekort de komende jaren verder oplopen.

Een gezamenlijke aanpak van gemeenten, bedrijven en organisaties om de mismatch op de arbeidsmarkt tegen te gaan, meer werkzoekenden naar de techniek te leiden en hen te scholen is gewenst. Gezamenlijk moet worden bekeken hoe in de regio werkzoekenden duurzaam aan de slag kunnen in de techniek, waarbij wij ons realiseren dat het scholing van niet-technisch onderlegde werkzoekenden erg duur is.

Om meer jongeren te interesseren voor techniek en daarmee een opleiding te laten volgen waarvoor regionaal een goed arbeidsperspectief is, moet reeds op de basisscholen en in het algemeen vormend onderwijs ('klassieke' mavo, havo en vwo) meer aandacht komen voor techniek. Het is hierbij belangrijk dat gemeenten, scholen en regionale bedrijfsleven samenwerken. Bedrijven kunnen in overleg met scholen open dagen organiseren, waarbij gemeenten een faciliterende rol kunnen spelen.

Technisch beroepsonderwijs

Het kabinet heeft aangegeven dat verbetering van het technisch onderwijs een blijvend onderdeel is van haar beleid. Er is structureel 100 miljoen extra voor een landelijk dekkend aanbod van VMBO techniek opleidingen.

Een regionale dekkend aanbod van VMBO techniek onderwijs is in Zuid-Holland zeker gewenst. Buiten de grote steden is het aanbod van volwaardige techniek opleidingen zeer beperkt. Dit terwijl de maakindustrie veelal gevestigd is buiten de grote steden.

Technologische ontwikkelingen in het bedrijfsleven gaan snel. Onderwijsinstellingen moeten deze technologische ontwikkelingen opnemen in het lesmateriaal en zorg dragen dat de machines waar de leerlingen op leren werken up-to-date zijn. Dit vergt een enorme investering, niet alleen financieel, doch ook in tijd (bijscholen, aanpassen lesmateriaal e.d.). Het regionale bedrijfsleven kan daarbij ondersteuning bieden, doch de scholen zijn verantwoordelijke voor het onderwijs. Bijkomend probleem is het tekort aan techniek docenten, met kennis van de beroepspraktijk.

Regionale techniek brede samenwerking in de gehele onderwijsketen biedt mogelijkheden. Van basisonderwijs via het voortgezet onderwijs naar het hoger onderwijs, voor leerlingen, zij-instromers en werkenden.

Activiteiten Industrievisie Zuid-Holland, 2018

Think Small First

- Aandacht bij gemeenten (bestuurders en beleidsmakers) voor het belang van mkb maakindustrie en het principe van 'Think Small First'
- Aansturen op economische visies van gemeenten, die aansluiten op behoeften reguliere mkb bedrijven, in het bijzonder metaalbedrijven
- Lage regeldruk (gemeenten en milieudiensten)
- Bedrijventerreinenbeleid, in lijn met behoeften lokale en regionale bedrijfsleven
- Bereikbaarheid
- Dag van de Ondernemer (3^e vrijdag in november): werkbezoeken van politici e.a. bij bedrijven, aangesloten bij Metaalunie. Insteek is dat bedrijf of de sector hier beter van kan worden. Insteek is expliciet niet een 'leuk uitje' voor de politicus.

In samenwerking met andere brancheorganisatie, zoals Uneto-VNI, LTO, VLN en TLN en lokale en regionale ondernemersverenigingen. Nadruk ligt bij de gemeenten, waar de meeste bedrijven aangesloten bij Metaalunie gevestigd zijn

Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 zal extra aandacht worden besteed aan die gemeenten, waar veel bedrijven zijn aangesloten bij Metaalunie, of waar sprake is van een verandering van de gemeentelijke politiek.

Innovatie

- Aansluiting bij SMITZH
- Workshops Hogeschool Rotterdam op gebied van innovatie mkb bedrijven (in samenwerking met Uneto-VNI), eind Q1-2018
- Organiseren van kleinschalige kennisbijeenkomsten, in samenwerking met Tegnnow
- Koppeling van bedrijven aan regionale innovatietrajecten
- Koppeling van bedrijven met groeipotentie aan investeringsfondsen zoals Innovation Quarter. Stimuleringsregelingen onder aandacht van bedrijven brengen. Insteek bij de koppeling is dat de bedrijven er profijt van moeten hebben.

In samenwerking met Innovation Quarter, TNO, MRDH, KvK, FME en een aantal gemeenten.

Export

- Organiseren van kleinschalige bijeenkomst over export België (Q1 of 2, 2018)
- Koppeling van bedrijven aan activiteiten mbt export

Regionale arbeidsmarkt

- Arbeidsmarktcoach Metechnica
- Intersectorale arbeidsmarktcoach en projectondersteuning, vanuit Regeling DWRSA (tijdelijke regeling cofinanciering projecten dienstverlening werkzoekenden en projecten samenwerking en regio arbeidsmarkt)
- Deelname aan Servicepunt Techniek
- Deelname aan werkgroepen, bijeenkomsten e.d. van gemeenten op gebied van arbeidsmarkt

Insteek hierbij is steeds het belang van bedrijven

Techniekpromotie

- Aansturen op het organiseren van lokale en regionale 'Open bedrijvendagen', met ondersteuning van gemeenten
- Medewerking aan grootschalige techniek manifestaties, in samenwerking met het O&O fonds OOM en andere brancheorganisaties en O&O fondsen

Technisch beroepsonderwijs

- Masterplan MEI Zuid-Holland: aansturen op verlenging van het project eind 2018
- Vernieuwing techniek onderwijs: deelname aan werkgroepen, bijeenkomsten e.d.
- Meer technische opleidingen in het VMBO, in het bijzonder in regio's waar thans geen VMBO PIE is
- Aansturen op mbo metaalonderwijs bij Schoonhovens College
- Besturen mbo's: werkbezoeken organiseren met als insteek tonen technologische ontwikkelingen bij de bedrijven en de noodzaak dat het onderwijs hierop aansluit
- Ondersteunen bij promotie activiteiten (v)mbo techniek onderwijs
- Deelname overleg hbo's
- Koppeling van bedrijven aan technische hbo's, TU Delft en studenten

In samenwerking met Uneto-VNI, Bouwend Nederland en andere technische brancheorganisaties in de regio, die zich hard maken voor beter technisch onderwijs en meer instroom.

Overige activiteiten

- Organiseren overige bijeenkomsten
- Organiseren studiereis
- Algemene netwerkfunctie
- Uitbreiden bestuur (max. 2 leden)
- Nieuwe bondsraadleden (max. 2 leden)

Taakverdeling binnen bestuur district Zuid-Holland:

- Annet Hoogenboom, voorzitter en lid Raad van Bestuur
- Sjef Wauben, lid Raad van Bestuur en Commissie Ondernemerszaken
- Dirk Reedijk, lid Commissie Sociale Zaken
- Erwin Gerwig, lid Commissie Internationale Zaken
- Jan van Frankenhuyzen, lid Commissie Onderwijs Zaken
- Bas Lagerwerf, algemeen lid

Bovengenoemde activiteiten worden uitgevoerd door de regiosecretaris, Marie-Claire van Doremalen. In samenwerking met de buitendienst ledenadviseurs:

- Ruud van Wetten
- Marcel Soselisa en
- Erik Peters

Gemeenten naar grootte aantal bedrijven, aangesloten bij Metaalunie, en het aantal medewerkers

Gemeente	Aantal bedrijven	Totaal fte
WESTLAND	272	2525
ROTTERDAM	220	3536
DORDRECHT	101	1444
ALPHEN AAN DE RIJN	82	759
LANSINGERLAND	76	729
GOEREE-OVERFLAKKEE	73	803
KRIMPENERWAARD	72	927
SLIEDRECHT	62	563
MOLENWAARD	61	703
BARENDRECHT	59	759
SCHIEDAM	59	844
RIDDERKERK	58	421
NIEUWKOOP	52	375
VLAARDINGEN	52	810
ZWIJNDRECHT	52	608
PIJNACKER-NOOTDORP	51	320
HARDINXVELD GIESSENDAM	50	621
ZUIDPLAS	48	808
DEN HAAG	45	341
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL	42	308
BINNENMAAS	41	471
KAAG EN BRAASSEM	41	199
KATWIJK	41	558
ALBLASSERDAM	35	228
ZEDERIK	34	356
OUD BEIJERLAND	33	775
BODEGRAVEN-REEUWIJK	30	142
PAPENDRECHT	29	414
ZOETERMEER	29	191
ZOETERWOUDE	28	234

Gemeente	Aantal bedrijven	Totaal fte
CROMSTRIJEN	26	259
LEERDAM	26	289
MAASSLUIS	26	322
TEYLINGEN	26	101
DELFT	25	214
GORINCHEM	25	369
LISSE	25	365
SPIJKENISSE	25	194
LEIDEN	22	146
ALBLASSERWAARD	21	188
GOUDA	21	303
NOORDWIJKERHOUT	21	240
HENDRIK IDO AMBACHT	19	251
NISSEWAARD	19	140
MIDDEN-DELFLAND	18	94
RIJSWIJK ZH	18	133
STRIJEN	18	107
CAPELLE AAN DEN IJSSEL	17	158
BRIELLE	16	158
GIESSENLANDEN	16	124
HILLEGOM	16	97
LEIDERDORP	16	87
HELLEVOETSLUIS	15	61
WESTVOORNE	11	38
LEIDSCHEMENDAM- VOORBURG	9	24
NOORDWIJK	7	77
VOORSCHOTEN	6	29
WASSENAAR	5	7
KORENDIJK	4	66
OEGSTGEEST	2	2